

RETNINGSLINJER FOR PRIVATE AVLØPSANLEGG I ORKLAND KOMMUNE

Hensikten med retningslinjene er å skape forutsigbarhet ved søknad om utslippstillatelse ved etablering av nytt avløpsanlegg eller ved søknad i forbindelse med oppgradering av gamle avløpsanlegg.

Vær obs på at oppgradering av gamle anlegg ofte medfører krav om ny søknad om utslippstillatelse. Se mer om dette under punktet «Søknad».

Retningslinjene sikrer likebehandling og skal være til støtte for de som skal søke, prosjektere og bygge anleggene.

LOVER OG REGLER

Forurensningsloven og forurensningsforskriften legges til grunn når kommunen skal gi utslippstillatelse for avløpsvann. Plan- og bygningsloven regulerer bygging av avløpsanlegget, herunder nabovarsling og ansvarsretter.

Sentralt regelverk og hjemmesidene www.orkland.kommune.no, www.miljokommune.no, www.avlop.no og www.norskvann.no er viktige informasjonskilder både for de som skal søke og i saksbehandlingen. Lokale forskrifter for Orkland kan søkes opp på www.lovdata.no.

I regulerte områder vil det ofte ligge bestemmelser i reguleringsplanen om privat avløp. Informasjon om dette finner man ved å søke opp eiendommen i kartløsningen www.kommunekart.com og bruke valget «kartlag». Den som søker er selv ansvarlig for å sette seg inn i eventuelle bestemmelser som gjelder på eiendommen.

Kommunen kan pålegge eiere av private anlegg å koble seg til kommunalt nett dersom offentlige vann- og avløpsledninger går over eiendommen eller i veg som støter til den, eller over nærliggende areal. Dette er regulert av plan- og bygningsloven.

Vannforskriften har som mål at alt vann skal ha minst god kjemisk og økologisk tilstand. Dette følges opp gjennom regionale vannforvaltningsplaner med fastsatte miljømål for den enkelte vannforekomst og tilhørende tiltaksprogram. For avløp er det ifølge nasjonale føringer en målsetning at alle anlegg i den enkelte kommune oppfyller forurensningsforskriftens rensekrav slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, senest innen 2033. Dette er en klar føring om å prioritere opprydding av avløpsanlegg i nedbørsfelt som er påvirket av utslipp fra avløpsvann i årene som kommer.

Stiftelsen VA/Miljø-blad er stiftet av Norsk kommunalteknisk forening (NKF) og Norsk Vann. Hensikten er å produsere veiledende normer for tekniske løsninger og arbeidsoperasjoner innen VA-fagene basert på «beste praksis løsninger». Disse normene har fått navnet VA/Miljø-blad. Det pågår kontinuerlig revisjon av allerede utgitte blader. I Orkland legges VA/miljø-blad til grunn for all prosjektering, bygging og saksbehandling av søknader. Fra 2020 og framover vil VA/miljø-bladene gradvis bli utfaset og erstattet med nye publikasjoner som er en videreføring av dagens VA-miljø-blad. Disse vil komme i regi av Norsk Vannstandard.

RENSEKRAV

Kommunen er lokal forurensningsmyndighet. I utgangspunktet følges forurensningsforskriftens krav om minimum 90 % rensing av fosfor og organisk stoff. Det betyr at utslipp av fosfor skal være mindre enn 1 mg/liter og utslipp av organisk stoff (BOF5) skal være mindre enn 25 mg/liter.

Hensynssoner i kommuneplanens arealdel kan ha egne bestemmelser/retningslinjer om krav til utslipp.

HVILKE ANLEGGSTYPER TILLATES?

En viktig del av prosjekteringen er å velge det avløpsanlegget som passer for den enkelte bygning, eiendom og resipient. Anlegget må være tilpasset utslippsmengden, ha tilstrekkelig renskapasitet, og må plasseres slik at det kan tømmes for slam. Felles for alle anleggstyper gjelder at slamtømming skal foregå gjennom kommunen og kommunens avtale for slik tømming.

Avløpsanlegg må monteres slik at det er tilgjengelig for vedlikehold og slamtømming. Sjekk lokal forskrift for slamtømming for å få svar på krav til tømmehyppighet, og avstand fra oppstillingsplass til tømmebil.

Merk også at enkelte løsninger har høyere pris for tømming enn andre. Tømming av tett tank er for eksempel dyrere enn slamavskiller. Ta kontakt med ReMidt IKS for oppdaterte takster.

Infiltrasjonsanlegg anbefales framfor andre typer avløpsanlegg. Infiltrasjonsanlegg er en driftssikker løsning som tilfredsstiller renskravene, og krever lite tilsyn. Infiltrasjonsanlegg anses som den beste avløpsløsningen der det finnes areal og egnede grunnforhold / løsmasser.

DE MEST AKTUELLE VA/MILJØBLADENE (<http://www.va-blad.no>):

- Utløp under vann VA Miljøblad 46
- Slamavskiller VA Miljøblad 48
- Minirensanlegg VA Miljøblad 52
- Lukkede infiltrasjonsanlegg VA Miljøblad 59
- Biologiske filtre for gråvann – VA Miljøblad 60
- Avløp i spredt bebyggelse, valg av avløpsstrategi VA Miljøblad 99
- Avløp i spredt bebyggelse, valg av løsning VA Miljøblad 100

TETTE TANKER

ReMidt IKS har gjennom sin avtale med Orkland kommune ansvaret for å tømme slamavskillere og tette tanker. Slam fra slamavskillere sluttbehandles av ReMidt IKS.

Innholdet i tette tanker er imidlertid kommunen selv pliktig å sluttbehandle. I praksis sendes innholdet fra tette tanker inn på kommunalt avløpsnett, gjerne etter en utvanning for å løse opp de kompakte massene.

Utslipp til tett tank krever også tillatelse. Søknadsprosedyren er den samme som for andre anleggstyper.

Av miljøhensyn (økt transport) er kommunen restriktive på å godkjenne tette tanker i områder der det er mulig å etablere andre gode stedlige avløpsløsninger. Dersom tett tank likevel tillates skal det kun slippes sortvann til den tette tanken. Utslipp av gråvann må løses på stedet. Dersom tett tank godkjennes stilles det krav om bruk av vannbesparende toalett og alarmfunksjon med lyd for full tank/behov for tømming. Det stilles også krav om vinterbrøytet vei og årlig tømming.

FELLESANLEGG

Det er mange fordeler med fellesanlegg. Vedlikehold, tilsyn og driftskostnader kan fordeles på flere oppsittere. Kommunen skal derfor oppmuntre til å velge fellesløsninger når det ligger til rette for dette.

Etter vass- og avløpsanleggslova § 1 skal alle nye avløpsanlegg som ikke er «mindre vass- og avløpsanlegg», det vil si mindre enn 50 pe, være eid av kommuner. Eksisterende anlegg kan bare utvides vesentlig eller slås sammen med tillatelse fra kommunen.

Kommunen er ikke pålagt noen tilsvarende plikt til å etablere eller overta eierskapet til disse anleggene.

I områder hvor kommunen ikke kan kreve tilknytningsplikt til kommunale ledninger eller kostnadene ved å knytte seg til disse vil være urimelig høye eller andre særlige hensyn taler for det, kan kommunen tillate at det etableres nye anlegg organisert som samvirker (andelslag eid av brukerne), se vass- og avløpsanleggslova § 2.

KOMPETANSE HOS ANSVARLIG SØKER, PROSJEKTERENDE OG UTFØRENDE:

Nøytral fagkyndig skal ha fokus på å etablere den renseløsningen som er best egnet ut fra de naturgitte forutsetningene, miljø, brukerens interesser og økonomi - uavhengig av type renseløsning eller produsent.

Prosjekterende firma skal ha kompetanse tilsvarende kravet til sentral godkjenning for ansvarsområdene vannforsynings- og avløpsanlegg eller sanitærinstallasjoner. Ved prosjektering av infiltrasjonsanlegg er det spesielt viktig at ansvarlige for prosjekteringen viser god hydrogeologisk kompetanse. Prosjekterende må kunne dokumentere relevant utdanning/kurs. Utførende må ha kompetanse tilsvarende ADK-1, «Kurs i bygging av mindre avløpsanlegg» eller lignende. «Kurs i bygging av mindre avløpsanlegg» gir også kompetanse til å prosjektere enkelte anlegg. Lang erfaring i prosjektering og bygging av avløpsanlegg kan kompensere for manglende formell kompetanse.

PROSJEKTERENDE SIN VURDERING AV FORURENSNINGSFAREN:

Forundersøkelsen skal alltid inkludere en vurdering av den resipienten (vannkilden) som blir mottaker av avløpsvannet. Helse- og hygienemessige forhold, samt utslippets betydning for brukerinteresser som fiske, bading, rekreasjon og lignende, skal vurderes.

Borebrønner for drikkevann må ha spesiell oppmerksomhet, da det er berggrunnen og dens sprekkdannelser samt strøk og fall, som er avgjørende for hvilken retning avløpsvannet tar ved utslippspunktet. Hydrogeologisk kompetanse er viktig for å unngå forurensning av borebrønner.

SØKNADEN

Det må søkes om utslippstillatelse ved etablering av nye avløpsanlegg.

Anlegg som skal oppgraderes må søke om ny utslippstillatelse dersom oppgraderingen medfører at det enten blir en økning i mengde, eller en endring i type utslipp, eller en endring av utslippssted, eller dersom oppgraderingen medfører at utslippet bryter med vilkår i utslippstillatelsen.

Uansett kreves byggetillatelse i henhold til plan- og bygningsloven. Standardisert søknadsskjema finnes på kommunens hjemmeside, og søknaden skal utarbeides av en nøytral fagkyndig.

Det leveres felles søknad for utslippstillatelse og byggetillatelse.

Følgende vedlegg er aktuelle:

- Resultat fra grunnundersøkelsen, kornfordelingsanalyse og/eller infiltrasjonstest med vurdering av resultatene
- Vurdering av forurensningsfaren, drikkevannsbrønner og resipienter
- Begrunnelse for valgt avløpsrenseanlegg, type anlegg og dimensjonering
- Situasjonsplan/kart som viser tank, anlegget og infiltrasjonsbassengets plassering på tomte
- Gjennomføringsplan for byggingen utfylt av ansvarlig søker (skjema for gjennomføringsplan lastes ned fra www.dibk.no)
- Erklæring om ansvarsrett (skjema lastes ned fra www.dibk.no) for SØK, PRO og UTF
- Kvittering for varsel til berørte naboer. Husk å legge ved opplysninger gitt i nabovarselet
- Grunneieravtale der det er behov for å plassere deler av et avløpsanlegg utenom egen tomt. Denne bør tinglyses
- Grunneieravtale der det er behov for å benytte private adkomstveger ved tømning. Denne bør tinglyses
- Kopi av serviceavtale med leverandør av minirensanlegg

Når anlegget er ferdig skal det sendes inn søknad om ferdigattest til kommunen (skjema lastes ned fra www.dibk.no). Vedlegg til ferdigattesten er **bilder tatt under byggeprosessen**, utkvittert gjennomføringsplan, og om nødvendig en revidert situasjonsplan/kart.

OPPFØLGING AV MANGLER VED PRIVATE AVLØPSANLEGG

Orkland kommune er som lokal forurensningsmyndighet pliktig å følge opp alle innrapporterte varsler om mulig forurensning. Ved slamtømming gjennomføres en enkel inspeksjon av anlegget, og eventuelle mangler følges opp av kommunen. Aktuelle mangler som rapporteres av slamtømmerne er synlig forurensning, dårlig lokk, manglende dykker på utløpet, samt unormal høy eller lav vannstand i anlegget.

Orkland kommune vil også i perioder gjennomføre mer systematisk kontroll av private avløpsanlegg. Dette arbeidet vil foregå i samarbeid med Vannområde Orkla, og være særlig rettet mot nedslagsfelt til vannforekomster der det er rapportert inn dårlig økologisk tilstand samt i særlig følsomme områder slik som nedslagsfelt til drikkevannskilder.

VANN- OG AVLØPSLØSNINGER VED PRIVATE REGULERINGSPLANER TIL FRITIDSFØRMÅL

Orkland kommune legger til grunn anbefalingene fra Miljødirektoratet (www.miljokommune.no) og NorskVann (www.norskvann.no) når det skal stilles krav til prosjektering av VA-løsninger i nye hyttefelt.

Brosjyren *Til deg som skal utarbeide privat reguleringsplan, kartlegge og vurdere, eller prosjektere mindre vann- og avløpsløsninger* legges til grunn for de krav kommunen stiller i reguleringsprosessen, og i arbeidet med å godkjenne reguleringsplaner.